

Registrering av likepersonarbeid for tilskuddsordning i BUFDIR.

1. Hva er en likeperson i Downs syndrom Norge?

Hva lovverket til BUFDIR sier om dette:

Likeperson: er en person den enkelte organisasjon selv har definert til å ha en særskilt rolle i organisasjonens likepersonsarbeid. En tellende likeperson må være pekt ut på bakgrunn av en vurdering gjort av organisasjonen. Organisasjonen må ha dokumenterte rutiner for kvalitetssikring av sine tellende likepersoner. Det er ikke tilstrekkelig at en person kun innehar et verv for å kunne anses som en tellende likeperson. En tellende likeperson er en person som har gjennomført minst én likepersonsaktivitet før 31. desember i grunnlagsåret, jf. § 4 bokstav k, l og m, og kan ikke motta lønn/betaling for likepersonsarbeidet.

En oppklarende samtale med BUFDIR angående lovverket tilknyttet likeperson, gir tilleggsinformasjon om at så lenge organisasjonen har et dokument som avklarer hva det krever å være likeperson i organisasjonen, så er dette tilstrekkelig. Det er ikke krav fra BUFDIR om at likepersoner må gjennomgå kurs. Det er organisasjonens oppgave å kvalifisere og avgjøre hvem som er likepersoner. For eksempel kan en opplæringssamtale mellom org. og likepersonen være tilstrekkelig, dersom organisasjonen går god for at dette er tilstrekkelig kvalifisering. BUFDIR anbefaler ikke å ha nivåer av likepersonarbeid, men at man kan være likeperson for ulike aktiviteter eller grupper, eks «Likeperson for foreldre», «likeperson for personer med DS», «likeperson for sosiale aktiviteter», «likeperson for telefon». (Det er i følge regelverket i orden at en likeperson automatisk kvalifiseres som dette etter x antall år med aktiviteten, så lenge dette står beskrevet i organisasjonens kravsdokument vedrørende likepersoner).

→Hva er en likeperson i Downs syndrom Norge?

Likepersoner i organisasjonen er først og fremst en personer med egen Downs syndrom-diagnose eller erfaring som pårørende/nærstående til personer med Down Syndrom (DS). En likeperson er ikke en fagperson eller helsearbeider, og skal ikke ta stilling til medisinske spørsmål, eller psykologiske/personlige utfordringer. Likepersonen skal hverken ta over ansvar for personen, innta en terapirolle eller være «støttekontakt», men bistå til mestring av egen livssituasjon og være en samtalepartner/aktivitetspartner.

→ Kvalifisering av likepersoner Downs syndrom Norge i 2022 og 2023:

Personer som har vært ansvarlig for en aktivitet i lokallaget fra tiden før sammenslåingen i 2020, eller som har vært ansvarlig for sin aktivitet i lengre tid enn ett år etter sammenslåingen, kvalifiseres automatisk til å være likeperson for sin aktivitet.

Personer som starter opp med nye aktiviteter i lokallaget fra august 2022, eller som har holdt sin (likeperson)aktivitet i lokallaget i kortere tid enn et år beregnet fra august 2022, skal kvalifiseres som likeperson via følgende tiltak i NNDS med Ups&Downs:

1. Oppstartsamtale/intervju med styreleder i sitt lokale lokallagsstyre.
2. Kvalifiseringssamtale med daglig leder i NNDS, med gjennomgang av oppgaver tilsendt elektronisk i perioden mellom oppstarts samtalen og kvalifiseringssamtalen.
3. Daglig leder og lokallagsleder sender ut likepersonsertifikat til likepersonen, etter felles vurdering av egnethet.

Alle likepersoner har tilbud om veiledningssamtaler med daglig leder i forbindelse med særlig vanskelige hendelser/uventede hendelser ved likepersonaktiviteten.

2. Hva er en likepersonaktivitet i Downs syndrom Norge?

Hva lovverket til BUFDIR sier om dette:

Likepersonsarbeid: organisert overføring av personlige erfaringer mellom personer med funksjonsnedsettelse og mellom pårørende. Normalt vil den som overfører erfaringer ha lengre og mer bearbeidet erfaring enn de øvrige.

Likepersonsaktivitet: er tidsavgrenset aktivitet som har som formål å utføre likepersonsarbeid.

Likepersonsaktivitetene defineres som følgende (forenklet oppstilling):

- a) *Oppsøkende likepersonsarbeid:* En samtale mellom likeperson i organisasjonen og person med funksjonsnedsettelse/pårørende i organisasjonens målgruppe, og som foregår ved personlig fremmøte. (gjelder ikke telefontjeneste og chat/forum)
- b) *Samtalegruppe og aktivitetsgruppe:* en tidsavgrenset (minimum 45 min) samling ledet av en likeperson.
- c) *Likepersonskurs:* en tidsavgrenset aktivitet for opplæring av likepersoner. En kursdag må ha en varighet på minst to ganger 45 minutter.

→ For Downs syndrom Norge gjelder dette for likepersonaktivitetene:

Likepersonsarbeid er en omsorgsarena for og av personer med DS og pårørende, og skal gi et annet tilbud og dekke andre behov enn hva det offentlige kan bidra med. Grunnideen er at det skal være basert på «en til mange» ved at mennesker i lignende situasjoner kan dele erfaringene sine videre med andre. Dette kan være med bl.a. fokus på «hjelp til selvhjelp» og annen type støtte som gagnar flest mulig. Likepersonsarbeid utføres på forskjellige måter, som f.eks. en-til-en samtaler, samt gjennomføring av kurs og arrangementer som gir verdi for en større gruppe.

Gjennom samtaler og samlinger vil man få tilgang til fortrolige opplysninger om andre. For å unngå at opplysningene ikke blir spredd må likepersonen signere en taushetserklæring.

Eksempler på lokallagsaktivitet som kvalifiserer som likepersonaktiviteter:

Nr	Aktivitet	Type likepersonarbeid
1	Familietur med overnatting på Quality Hotel Sarpsborg	Aktivitetsgruppe
2	Foreldretreff Isabella café,	Aktivitetsgruppe/Samtalegruppe
3	Familietreff på Ekeberg	Aktivitetsgruppe
4	Miniseminar om skolestart	Samtalegruppe dersom erfaringsbasert kunnskapsformidling av likeperson i min 45 minutter
5	Juletefest i Ris kirke	Aktivitetsgruppe
6	Gymsal-lek i Granåsen	Aktivitetsgruppe
7	Høsttreff ved Haukvatnet	Aktivitetsgruppe
8	Aktivitetsdag og Juleverksted i Bratsberg	Aktivitetsgruppe
10	Kafébesøk med likeperson og annen person tilknyttet organisasjonen/målgruppen	Oppsøkende likepersonarbeid

Andre former for erfaringsutveksling som gir poeng er likepersontelefon og chat/forum. Denne registreringen gjøres av daglig leder.

3. Hvordan skal likepersonarbeid dokumenteres i Downs syndrom Norge?

A: Dokumentasjon av likepersonaktiviteter:

Hva loverket til BUFDIR sier om dette:

Som dokumentasjon av tellende likepersonaktiviteter, jf. [§ 11](#) og [§ 19](#) tredje ledd bokstav d, kreves at det oppgis hvilken type likepersonaktivitet som er gjennomført. Det må stå dato for aktiviteten, tidspunkt/varighet, og oversikten må ha navn, adresse og telefonnummer til den likepersonen som har ledet den enkelte aktiviteten.

- I DSN gjøres dette slik i 2022 og 2023: Lokallagene benytter mobilappen Gnist for å registrere likepersonaktivitetene fortløpende. Alternativ kan skjema fra BUFDIR brukes, men vi oppfordrer til å bruke appen Gnist som er tilknyttet medlemssystemet.

[skjema-for-tellende-likepersonsaktiviteter.xlsx \(live.com\)](#)

B: Dokumentasjon av likepersoner:

Hva loverket til BUFDIR sier om dette:

Som dokumentasjon av tellende likepersoner, jf. [§ 10](#) og [§ 19](#) tredje ledd bokstav c, kreves en oversikt med navn, adresse og telefonnummer og e-postadresse på hver enkelt likeperson pr. 31. desember i grunnlagsåret, samt en bekreftelse på at alle oppgitte likepersoner har gjennomført minst en likepersonsaktivitet i grunnlagsåret. Oversikten må dateres og signeres av styreleder eller daglig leder i organisasjonen, eller en annen person som styret har gitt fullmakt til å signere.

- I DSN gjør vi dette: Daglig leder er i dialog med lokallagsledere, og registrerer likepersoner fortløpende i medlemssystemet, slik at de får mulighet til å registrere likepersonaktiviteter i mobilappen Gnis. Alternativt kan skjema nedenfor brukes:

[skjema-for-tellende-likepersoner.xlsx \(live.com\)](#)

C: Dokumentasjon av andre former for erfaringsutveksling:

Hva loverket til BUFDIR sier om dette:

Som dokumentasjon av tiltakene innenfor andre former for erfaringsutveksling, jf. [§ 12](#) og [§ 19](#) tredje ledd bokstav e, må organisasjonen vise hvordan de i grunnlagsåret offentliggjorde dette. I tillegg kreves det som dokumentasjon av erfaringsutveksling om det å leve med diagnose/funksjonsnedsettelse via digitale kommunikasjonsløsninger en skjermdump eller bilde som viser eksempler på aktivitet fra grunnlagsåret. Organisasjonene har selv ansvaret for at nevnte dokumentasjon ikke inneholder personopplysninger.

- Denne oversikten er DSN hovedstyre og daglig leder ansvarlig for.